

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 304 (3436) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Harmadik beszéd

Szombaton délelőtt 12 órakor harmadszor emelkedett szülésre Kállay Miklós miniszterelnök a Házban, hogy válaszoljon a költségvetési vita során elhangzott felszólalásokra. Maga a körülmény, hogy a miniszterelnök a vita befejezése előtt válaszolt a beszédekre, igen nagy feltűnést és felfokozott érdeklődést okozott. Ez az érdeklődés a beszéd elhangzása után teljesen indokoltnak bizonyult.

Dramai feszültség borongott a történelmi termen, a honatyák visszafejtett lélekzettel hallgatták azokat a megdöbbentő miniszterelnöki szavakat, amelyekkel megindokolta, hogy miért támadt szakadék közte és bizonyos pártok között.

Beszéde elején kifogásolta a hangot, amellyel egyes felszólalók a kormány működését bírálták. Hangsúlyozta, hogy amikor költségvetési beszédét készítette, nem gondolt napi politikára. *„Amikor ezt a beszédet fogalmaztam, — hangzott a megráztó erejű kijelentés, — amikor a lelkesemet beleöntöttem, nem jutott eszembe, hogy pártok is vannak ebben az országban, csak a nagy magyar célok álltak előttem.”* Klasszikusabb mondat kevés hangzott el mostanában a gyönyörű teremben, mint a miniszterelnöknek ezek a szavai.

Különös érdeklődést keltenek azok a kijelentések is, amelyekkel a külügyi tárca költségvetésének tárgyalása során elhangzott beszédekre utalt.

„A külügyminiszter úr hitvallást tett beszédében két nagy barátunk, Németország és Olaszország mellett, aztán rátért a kis nemzetek problémájára. Amit én mondtam a magyarságról, a magyarság feladatairól, a magyarság eorsáról és elhelyezkedéséről, azt ő egy világtávlathoz állította be... Mikor a külügyminiszter úr beszéde elhangzott megdöbbenéssel állapítottam meg, hogy megtapsolták azokat a mondatait, amelyek olasz és német szövetségeseinkről szóltak, de némán hallgatták meg azokat, amelyekben rólunk szóltak...”

— Képviselő urak! Itt, ebben a pillanatban állt be a szakadék közöttünk.

„Le akarom itt szögezni, hogy ennek az országnak a politikáját sem fenyegetések, sem ígéretések nem változtathatják meg. Azért mert ez a politika semmi más, mint magyar. Igen, ezért nem lehet sem fenyegetéssel, sem ígérettel eltávolítani bennünket a magunk útjáról, kizárólag ezért és ezt másképp kifejezni nem is lehet, mint egyedül csak így: magyar. Tisztelettel képviselem, Coriolánok már ismertem...”

A fenségesen komoly szavak nem maradtak hatás nélkül: a vágás állt. Csak azt fűrészlünk egy kissé, hogy a magyar törvényhozás házában ma-

Szüntelen légitámadásokat határoztak el Teheránban Németország ellen

Hatalmas hadművelet indulnak egyidejűen az értekezlet eredményeként — Az egész délolaszországi arcvonalra kiterjesztették támadásaikat az angolszászok

Bolivia hadatüzen a tengelyhatalmaknak

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Abetz nagykövet, aki most jött vissza Párizsba, a szombatot és vasárnapot Vichyben töltötte és ott Petain államfővel és Laval kormányfővel tárgyalt. Szombaton Laval vendége volt Abetz, vasárnap pedig Petain hívta meg. Azután megbeszélést folytatott Lavallal és De Brionon nagykövettel is.

La Pazból jelentik: (B. T.) A bolíviai kormány Castillo államfő elnöklésével titkos ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Bolívia Németországnak és a többi tengelyhatalomnak megüzeni a háborút.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Az Army and Navy című tekintélyes lap teheráni értekezlethez fűzött feltűnő kommentárjában azt írja, hogy a teheráni határozatok Európában feleslegessé teszik az európai kontinens angol-amerikai erők által való előzárását.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Stockholms Tidningen ankarai jelentése szerint Ankarában nagy feltűnést keltett a hír, hogy az ankarai szovjet nagykövet és a nagykövetség több tagja kíséri el Inonü államelnököt Kairóba. A lap jelentéséből kiténik még, hogy az elnököt Szaradzsoğlu miniszterelnök, Menemendsoğlu külügyminiszter és Csakmak vezérkari főnök is elkíséri.

Légiháború három irányból Németország ellen

Washingtonból jelentik: (B. T.) Washingtoni felelős katonai körökben a teheráni értekezlettel kapcsolatban a következőket jelentik ki:

Az értekezlet befejezése után a világ rövidesen tapasztalhatja majd, hogy egészen más dolgokat tárgyaltak meg, mint az idegháború kis részleteit. Hatalmas katonai hadművelet kezdődnek majd egyidejűen. Az orosz téli hadsereg, amely kétféle emberből áll, megkezdí a harcát. A szövetségesek egy időpontban támadnak Németország ellen. Ehhez járul még, hogy a légiháború egészen más arányokat vesz. Aligha tévedünk, amikor feltételezzük, hogy Teheránban megbeszéltek annak lehetőségét, hogy haladé-

ktanul megkezdjék a szüntelen légitámadásokat a már meglévő támaszpontokról, nyugatról az új olaszországi és oroszországi támaszpontokról.

Egyébként az amerikai fővárosban úgy vélik, hogy a Churchill, Roosevelt és Sztalin között folytatott megbeszélések első eredménye kétségtelenül a három irányból Németország ellen induló légiháború lesz. A légiháborúnak, mint az inváziót megelőző háborús szakasznak a célja Németország elpusztítása. Minden arra mutat, hogy a szövetségesek nagy propagandahadjáratot is kívánnak indítani, amelynek célja állítólag Németország délkeleti szövetségeseinek kapitulációja lenne.

A Dardanellák megnyitása áll Sztalin politikájának tengelyében

Belgrádból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Balajkovic dr hosszú cikkben foglalkozik a Novo Vremeben az iráni értekezlettel, melyet a kétségbeesettek értekezletének nevez. A cikk szerint a szövetségesek kénytelenek engedni Sztalin követelésének, hogy erőszakot kö-

gyar politikai pártokat, vagy képviselőket figyelmeztetni kell a nemzet öncéluságára és mindenekfelettvalóságára. Ezen a földön csak magyarul lehet élni és meghalni.

A miniszterelnök beszédére egyébként Fross Andor és Imrédy Béla válaszolt...

lin követelésének, hogy erőszakot kövessenek el Törökországgal. Sztalin számára ugyanis nagyon sürgős a dolog, mert a Rajna messze van tőle, a Balkán viszont közelebb. Tito, Dimitrov és Benes Sztalin balkáni szakértői. Az ő véleményüket fogadja el és a szerint irányítja balkáni politikáját, aminek tengelyében a Dardanellák megnyitása áll. Amikor Churchill Németország feltétel nélküli megadásáról beszélt, Sztalinnak nagyon kapóra jön, hogy ő a tengersizorosok megnyitását javasolja és követelje ezt azzal, hogy ez a célhoz vezető legrövidebb út.

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A kairói határozatokról szóló amerikai kommentárokból máris bizonyos aggodalom hangja ütözködik ki, amint Buenos-Airesből jelentik. Az egyik argentinai lap newyorki tudósítója jelentésében megállapítja, hogy a kairói értekezlet alighanem a világtörténelem legveresebb és heghosszabb háborújának nyitányát jelenti. A tudósító szerint az öt éves Japánban szerzett tapasztalatai alapján biztosra lehet venni, hogy

a japánok sohasem fogadnak el meg-alázó békét, inkább sajátmaguk, feleségük és gyermekeik elpusztítására is készek, mintsem a harcot feladni. Azonkívül a japánok hisznek szent hivatusokban, hogy Ázsia elnyomott népeit fel kell szabadítaniok. A szövetségesek vezetői meg akarják semmisíteni a japán birodalmat, ezt azonban a japánok arcuk verejtékével és vérükkel építették fel és megszámlálhatatlan japán élet feláldozásával.

A Critica című lap washingtoni jelentése szerint a kairói határozatok a legvégsőkig felfokozták Japán hazafias érzését. A „nap fiait” sohasem egyezhetnek bele abba, hogy hazájukat másodrangú hatalommá fokozzák le. Inkább meghalnak, semhogy megalázzák őket. Ez a véleménye a Gripshorn gőzösön Japánból hazatért amerikai polgároknak is. Ezek mindnyájan elmondják, hogy a japán nép egy emberként áll a Tenno és a kormány mögött. A kairói nyilatkozat ezt az elszántságot és egységet csak még jobban megerősítette.

Zürichbe érkezett jelentés szerint az angolszász csapatok Olaszországban támadásukat már az egész délolasz frontra kiterjesztették. A támadás iránya Pescara felé mutat. Igen heves harc folyik Cassinótól délre.

Tokió. (MTI) A Német Távírtati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás jelenti: A császári haditengerészet repülőgépei a Marshall-szigetektől északra elterülő vizeken támadást intéztek egy ellenséges flottakötél ellen és elsüllyesztettek egy közepes nagyságu ellenséges repülőgépanyahajót és egy nagy cirkálót. Egy nagy repülőgépanyahajót és egy cirkáló súlyosan megrongálódott. Ezek később valószínűleg elsüllyedtek. Saját veszteség 6 repülőgép volt, mert ezek nem tértek vissza támaszpontjukra. Ez a légi csata a Marshall-szigetek légi csatája nevet kapta.

Ünnepségek a Kormányzó úr névnapja alkalmából

Nagyvárad. A Kormányzó úr névnapja alkalmából Nagyvárad több egyesülete tartotta meg ünnepségét.

Szombat este 7 órakor Nagyvárad város Levente Egyesülete rendezett igen sikerteljes ünnepélyt, amelyen dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester és Arany Paskal a leventék elnöke is megjelentek. Az ünnep műsorát egyébként hétfőn délután és este megismétlik. A nagyszámú megjelent közönséget Csicsmáry Jenő parancnok üdvözölte. Varga Zoltán verset szavalt, majd a levente fúvószenekar játéka után Faragó Károly igazgató leventeoktató tartott ünnepi beszédet, meleg szavakkal emlékezve meg Horthy Miklós kormányzóról.

A leventeifjúság és a közönség nagy tapsokkal köszönte meg Surányi Erzsébet, Mátér János, Nagy Miklós, Kunder Teri és Petric György né előadását, majd lelkesen ünnepelte a „Zúgnak a fenyők” című előadást.

Az ünnepség rendezését Hemly József végezte.

Vasárnap délután nagyon szép ünnepi előadás volt a Munkásotthon dísztermében. Már fél 4-kor zsúfolásig megtöltötte az ünnepelő közönség a helyiséget. Az ünnepi előadáson résztvett úgy a fizikai munkásság, mint az értelmiségek. Négy óra előtt pár perccel érkeztek meg egy ápolónő vezetésével a helybeli hadikórházban ápolás alatt levő sebesült katonák, mintegy huszonöt.

Az ünnepi műsort az Építőmunkások Dalköre a Himnusz éneklésével nyitotta meg, Soós András karnagy kitűnő vezetésével. Utána Ambarus Géza igazgató-tanár saját költeményét szavalta el hatalmas siker mellett, amelynek címe: Imádkozzunk érte. A szavaltat után egy kisfiú, a Boda Boriska gyermekzenekarának egyik növendéke, Kiss Lajos hegedűszólóban adta elő „Horthy Miklós katonája vagyok” című dalt, amely kitűnő tapsot váltott ki a hallgatóságból.

Ezután a Boda Boriska 40 tagú gyermekzenekarának zeneszámai következtek, akik dalokat adtak elő olyan nagy siker mellett, hogy meg kellett egyes számokat ismételni.

A nagy tetszést kiváltott gyermekzenekar után Kiss János igazgató-tanár, a Munkásfőiskola vezetője tartotta meg nagyhatású ünnepi beszédét. Vázolta a Horthy-család élettörténetét, ismertette Horthy Miklósnak az első világháborúban való hősiességét, majd emelt hangon emlékezett meg az 1918-19-es évek magyar összeomlásáról és hogy ebből az elsüllyedésből Horthy Miklós vezette ki Magyarországot.

A dalárda szám után Tóth Kovács Ilonka mutatott be magyar táncokat, ami olyan nagyon tetszett a közönségnek, hogy meg kellett ismételni. A táncszám után Ötrös Márta sza-

valta el „Magyarnak lenni” című költeményt mély átérzéssel és hatalmas sikerrel.

Rövid szünet után ismét szétnyílt a színpad függönye és az Antalfy

Miklósnapi ünnepség a nagyváradai MAV alműhelyben

(Nagyvárad.) A nagyváradai MAV „Turul” Dal-, Zene- és Önképző Egyesület vasárnap 6 órai kezdettel az alműhely dísztermében. Kormányzó Urunk névnapja alkalmából ünnepélyt rendezett. Az egyesület ének-kara elénekelt a himnuszt, majd Karsay Ferenc MAV osztálymérnök tartotta meg ünnepi beszédét. Vázolta a fiatal Horthy életét, ragyogó pályafutását a haditengerészetnél, szolgálatait a császár és király mellett. Azután rátért a kormányzóválasztás idejét megelőző események taglalására. Beszélt Horthyról a államférfiről, a családapáról, majd minden magyarok szerető Atyjáról.

A Hegyi Kulturház ünnepélye

(Nagyvárad.) A Polgármester és szépszámu közönség előtt tartotta meg a Hegyi Kulturház Kormányzó Urunk névnapját és ugyanakkor 10 éves fennállásának évfordulóját.

A himnusz hangjai mellett nyitották meg az ünnepélyt, melyet „Fohász a Kormányzóért” című ének követett, Mayer György előadásában.

Gárdonyi Géza „A bor” című színművének első felvonása utáni szünetben leplezték le dr. Medvigy Ferenc felsőházi tag, jelenlegi elnök olajba festett képét. A beszédet Gábris Béla, a kép festője mondta. Lelkes szavakkal ecsetelte dr. Med-

Margit tánciskola növendékei adtak elő magyar népi táncokat.

Az Ifjúsági Önképzőkör jelenetei után a Nemzeti Munkaközpont vas-munkás költőjének, Géza Ottónak „Igy is lehet győzni” című költeményét szavalta el Kakuci Lajos vas-munkás igen nagy tehetséggel.

Az ünnepély záró beszédét Nagy István NMK kerületi titkár tartotta meg és köszönte meg a látogatást.

Ma minden magyar hódolattal tekint a budai vár felé. — fejezte be nagy tetszéssel és figyelemmel kísért beszédét a főmérnök.

Ezután az egyesület ének-kara oly sikerrel adta elő Babits Fohászat, hogy meg kellett ismételni.

Takács Endre MAV segédtiszt robusztus erővel szavalta Ambrus: „Imádkozzunk érte” című versét.

A zenekar Hunyadi indulóját játszotta, utána Drimmer Éva szavalt.

Végezetül Hubert Fohászat adta elő az egyesület ének-kara. A kiváló zenei élményért és karénekkért Kovács Győző karmester-tanárt, a Dalárda tagjait és a zenekart hosszasan ünnepelte a közönség.

hogy Magyarország reakcionárius, antiszocialista állam. Ezzel szemben az igazság az, hogy a vérszerződéstől a Magyar szent Korona tanáig, az Etelekőztől napjainkig mindig előljártunk a szociális igazság keresésében sokkal inkább, mint bárhol másutt Európában.

Állandó nagy érdeklődés mellett és teljes siker jegyében folvik a Karácsonyi Vásár

Nagyvárad, dec. 6. Békebeli vásárok emlékét idézi az a mozgalmas kép, mely a Szent Monika Asszony-közösség és a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület Karácsonyi Vásárján a látogató elé tárul.

Még csak tegnap délelőtt nyílt meg a Vásár ünnepélyes keretek között s ma már egyes asztalokon erősen meglátászik a közönség rendkívüli érdeklődése és nem utolsó sorban vásárló kedve. Példának talán elég, ha megemlíjük, hogy a kézimunkák osztályán — ahol művészből művészből kivételű terítők, bluzok, gyermekruhák, gallérok, stb. vonják magukra a figyelmet — 150 kisterítő kelt el tegnapról máig, darabonként 6 pengőért.

Mi lehet az oka?

— Talán a háborúhozta, mindenütt érezhető anyaghiány, — válaszolja érdeklődésünkre Scholz Klára. — vagy talán az, hogy az emberek ma jobban átérzik szociális kötelességüket. Mindenesetre, mi végtelenül meg vagyunk elégedve s azt mondhatjuk már ma, a Vásár második napján, hogy Vásárunk látogatottság és bevétel szempontjából egyaránt, még jobban sikerült, mint a múltévi.

Emondja még Scholz Klára, hogy míg eddig az általuk rendezett karácsonyi vásárok főtárgyai a népiipari munkák voltak s azok adták meg a Vásár jellegét is, ma, amikor a háború miatt nem tudtak népiipari termékekből elegendőt behozni, ezeket egyéb, a gyakorlati életben hasznos tárgyakkal kellett pótolniok. A rendezőség ezzel kapcsolatban őszinte hálával adózik a város kereskedőinek, akik a legnagyobb lelkesedéssel siettek segítségére és bizományi alapon rendelkezésre bocsátották a különféle tárgyakat. Örömmel állapítható meg, hogy a Vásárnak az a kényszerű jelleg-változása a forgalmat nem befolyásolta hátrányosan, mert — éppen a háborus anyaghiány miatt — a közönség inkább a reális értelemben vett, használati tárgyak iránt mutat érdeklődést és vásárló kedvet.

Ismét csak a háborús helyzetnek tudható be, hogy igen nagy látogatottságnak örvend — a büffé. Az asztalok állandóan foglaltak. Különösen nagy sikere van a Vöröskereszt részéről rendelkezésre bocsátott dísznőnek, melynek öröndetes kimúlását humoros gyászjelentésben hozták a közönség tudomására.

Nagy a forgalom a könyvsátoroknál is. A protestánsok asztalánál nagy keletjük van a népi íróknak, míg a Kloss könyvsztályán inkább az ifjúsági, vallástárgyú és gyermeknek szóló könyvek, valamint kegytárgyak fognak szép számban.

Mindent összegezve, az első két nap eredményei alapján megállapítható, hogy a katolikus-protestáns összefogásból született Karácsonyi Vásár az idén is kitűnően, sőt várakozáson felül sikerült, ami — a szociális célt tekintve — rendkívül öröndetes.

„A vérszerződéstől napjainkig mindig elől jártunk a szociális igazság keresésében”

Bonczos Miklós államtitkár beszéde Kolozsváron

Kolozsvár. (MTI.) A Szózat megzenésítésének 100-ik évfordulója alkalmából Kolozsvárott a Társadalmi Egyesületek és a kolozsvári Iskolákívüli Népművelés Bizottsága bensőséges ünnepet rendezett, amelyre Kolozsvárra érkezett Bonczos Miklós államtitkár is. Az államtitkár az ünnepségen hosszabb beszédet mondott.

Beszédében hangoztatta, hogy Erdély nem egy országrész, hanem egy darab történelem. Az a föld, ahol ilyen szellem terem, amely ilyen fiakat szül, sohasem lehet urrá a kishitűség, ott nem lehet a népek szorongó gondolata, még akkor sem, ha kelet felől közelebbről hallatszik az ágyuk moraja. Ott nem ütheti fel fejét a vallási türelmelenység, mert mindez felemésztí az a tisztító tűz, amely Erdély multjából és történelméből reánk világít. Az utóbbi években, amikor úgy látszott, hogy a minőség helyébe csak a mennyiség lép, olyan tanácsot is kaptunk, hogy mondjunk le önmagunkról, mert a kis nemzetek helyzete reménytelen. Akik ezt állí-

tották, elfelejtették a Szózat üzenetét.

Ha a közelmúlt tanulságait vizsgáljuk, a legnagyobb nyugalom szállhat meg bennünket, mert ebben a rettenetes világégésben és gigászi pusztításban eddig mindenütt csak vesztek, csak mi növeltük erőnket és birtokállományunkat. Amíg körülöttünk mindent felejtett a népek hareos dühe, addig a magyarság csaknem töretlenül megőrizte anyagi és szellemi állagát és ma úgyszólván az egyetlen jó értelemben vett európai sziget. Nekünk ebben a felgyújtott Európában nemzeti hivatásunk első-sorban az, hogy létünket biztosítsuk. Történelmi hivatásunk azonban ennél is több, mert nem elég csak megmaradnunk ezen a helyen, de nekünk a Duna völgyében és a Kárpátok medencéjében a magyarság örök küldetését kell betöltenünk.

Volt idő, amikor a magyarságtól el akarták vitatni azt a sajátosságát, hogy szociális képességei vannak. Sőt azt is állítják rólunk a tengeren túl,

Teljes német győzelemmel végződött a szmolenszki útért vívott negyedik elhárító csata

Ujabb nagy sikert ért el a japánok tengerészeti légiereje Bougainvillenél

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távírtati Irodának: A véderő főparancsnokság közli: A Krim-félszigeten a bolsevisták a Kerestől északra levő hídfőből kiindulva, nagy tűzvérségi előkészítés után sok páncélos támogatásával heves támadásba kezdtek. 13 páncélosukat kilőttük és a támadást ezévertük. Román csapatok megtámadták a Kerestől délre levő hídfőt, áttörtek az ellenséges állásokon és egészen a partig nyomultak előre. A légiereő sikeresen avatkozott be a földi harcokba. A tengerészet tűzvérségi zászlóai a keresi szorosban megtámadták az egyik utánpótló bolsevista szállítmányt és ebből két motoros ágyúszázadot, egy vontatógőzöst, egy löszrel megrakott hajót és még öt járművet elsüllyesztettek. A nagy Dnyeper-kanyarulathoz és a Dnyeper középső szakaszán a helyi harcoktól eltekintve, csak Cserkaszi szakaszán került harcokra sor. A Cserkasziól délre levő ellenséges erőket nagyrészt megsemmisítettük. A Pripjet és a Berezina között tartanak a harcok. Kriescvöl nyugatra visszahódítottunk egy elvesztett állászakaszt. A szmolenszki területen, tekintettel a súlyos veszteségekre, a bolsevisták szombaton már nem támadtak. Így a szmolenszki útért vívott negyedik elhárító csata német győzelemmel ért véget.

A délnyugati irányban az ellenséges támadások az előző napokhoz viszonyítva lanyhultak. A nyugati szakaszon az amerikai csapatok támadtak ugyan, de ezek a támadások elhárító tűzünkben összeomlottak. A keleti szakaszon az angolok nem folytatták a szombaton megkezdett támadást. Csapataink visszafoglaltak egy helységet. Német repülőkötelékek a december 3-ára virradó éjszaka támadást intéztek Bari kikötője ellen. Eddigi megállapítások szerint repülőink a támadás során négy, összesen 31.000 tonnányi kereskedelmi hajót elsüllyesztettek el, köztük egy nagy tartályhajót is. Megsemmisítő találat ért még kilenc, összesen 45.000 tonna tartalmú teherhajót és egy közepes nagyságú hadihajót. Két repülőnk elveszett.

Szombaton az esti órákban ellenséges zavaró repülők néhány bombát dobtak Nyugatnémetország területére.

55 ellenséges hadi- és szállítóhajót süllyesztette el a japánok a Salamon-szigeti amerikai partraszállás óta

Tokió. (MTI.) A Német Távírtati Iroda jelentik: A Bougainvillétől délre levő vizek felett december 3-án nagy légi csata zajlott le. A harcban a japán haditengerészeti légiereje nagy győzelmet aratott. Elsüllyesztett 3 repülőgépanyahajót, egy csatahajót és egy nagy cirkáló. Két repülőgépanyahajót a helyszínen elsüllyedt. Igen súlyosan megrongáltak egy csatahajót, egy cirkálót és egy rombolót. Az utóbbi két hajó elvesztésével számolni lehet. Japán részről a légi harcokban 10 gép

vesztett el.

Október 27-től kezdve, amikor az ellenséges partraszállás a Salamon-szigetekhez tartozó Mono szigeténél megkezdődött, a most jelentett bougainvillei 6-ik légi csatáig, a japán hajóhad és a repülőegységek 55 ellenséges hadijárművet és szállítóhajót süllyesztettek el, 30 hadijárművet és szállítóhajót megrongáltak, ezenkívül 592 ellenséges repülőgépet lőttek, vagy a földön pusztítottak el.

Elsüllyesztettek több mint 40 ellenséges partraszállító bárkát. Más hajókat megrongáltak. Az elsüllyesztett hajók között van 8 repülőgépanyahajó, 5 csatahajó, 7 nagy cirkáló, 9 cirkáló, 4 cirkáló vagy nagy romboló, 3 romboló, egy meg nem állapított osztályú hadihajó, két nagy és három középnagy szállítóhajó. A japánok vesztesége két romboló, amely elsüllyedt, egy cirkáló, amely könnyebb sérüléseket szenvedett. Elpusztult

Törökország elnöke Kairóba utazott, hogy találkozzék Roosevelttel

Oroszország belép a Japán elleni háborúba? Kiábrándulást keltett az európai államokban Smuts, délafrikai miniszterelnök beszéde

Ankara. (MTI.) A Német Távírtati Iroda jelentik: Hivatalosan nem erősítették meg ugyan, de Ankarában úgy tudják, hogy Izmet İnönü Törökország államelnöke Kairóba utazott, hogy ott találkozzék Roosevelttel elnökkel. Politikai körök szerint İnönü elnök útja kiégyezési Menemendzoglú török külügyminiszter kairói útját, ahol a külügyminiszter november első napjaiban a Moszkvából hazatérő Eden angol külügyminiszterrel találkozott. Ankarai körökben nem hiszik, hogy a mostani találkozó Törökország eddigi politikájának megváltozását vonja maga után.

Lisszabon. (MTI.) Az angol hírszolgálat jelentése szerint londoni körök véleménye szerint Stalin, Churchill és Roosevelt megegyezésre jutott a második és harmadik arcvonal terveiben és idejében. Felteszik, hogy a tervek alapján az angol és amerikai erők még a nyár beköszöntése előtt megtámadják Nyugateurópát. Valószínűnek tartják, hogy a Közép- és Középközpont levő nagyszámú és kiválóan felszerelt szövetséges erők harcra készen állnak. Ezek az erők a Balkánon keresztül együtt-

működhetnek a szovjet hadsereggel.

Stockholm. (MTI.) Amerikából több olyan jelentés érkezik, amely azt jósolja, hogy Oroszország részt vesz a távolkeleti háborúban. Így a Washington Post azt írja, hogy Oroszország semlegesége előreláthatóan nem tart tovább, mint az európai háború. Az oroszoknak Szibériában kiegyenlített számlájuk van. A legutóbbi értekezletek bizonyosan közelebb hozzák a Szovjet részvételének lehetőségét a távolkeleti háborúban.

Kiábrándította a szövetségesbarát franciákat Smuts beszéde

Vichy. (MTI.) A Német Távírtati Iroda jelentik: Az OFI iroda szerint Smuts tábornok beszéde francia felfogás szerint teljesen ellenséges érzületet áruel Európával szemben. Teljesen figyelmen kívül hagyja az európai népek érdekeit és a Franciaországra vonatkozó rész minden franciában felháborodást keltett. Ezzel magyarázható, hogy a disszidens franciák körében is ellentéteket okozott a beszéd. A beszéd a semleges államok körében is zavart okozott.

Genf. (MTI.) A semleges államok körében Smuts beszéde nagy feltűnést keltett. Semleges országokban arra számítanak, hogy Franciaországban nagy mértékben fokozódik az elkeseredés a szövetségesek iránt a beszéd következtében. A szövetséges barát francia körökben a beszéd nagy kiábrándulást keltett.

Lisszabon. (MTI.) Politikai körök érdeklődésének középpontjában már nem annyira a teheráni találkozó, mint inkább Smuts beszéde áll. A portugál lapok nagy teret szentelnek a beszédnek, melyről lisszaboni nem-

zetközi köröknek a legellentétebb véleménynyilvánítását lehet hallani. A portugál lapok kiemelik, hogy francia részről nemcsak meglepetést, hanem valóságos megrökönyödést keltett Smuts beszéde. Kivágható a portugál lapvéleményekből az az aggodalom, melyet a latin népek körében okozott a miniszterelnök nyilatkozata.

A Voz című lap robbanó szavaknak nevezi a beszédet, melyekről megállapítja, hogy azért fontos, mert illetékes személy véleményét juttatja kifejezésre. Különösnek tűnik fel, hogy Francia, mind pedig Olaszország hosszú ideig, esetleg örökre kis államok szerepét fogják játszani Smuts szerint, melyek nem gyakorolhatnak befolyást a nemzetközi helyzetre.

Ráczi Vali,

a neves magyar filmsztár és dívoz egyetlen este a református Kulturpalotában ragyogó műsorral

hangversenyt ad.

Jegyek elővételben a Nagyváros kiadóhivatalában naponta 3-6-ig

138 japán repülőgép, 7 pedig megrongálódott.

Lisszabon. (MTI.) Az angol hírszolgálat szerint Kalkuttában hivatalosan közölték, hogy japán repülők vasárnap légitámadást intéztek a város ellen. A támadás áldozatokat és károkat követelt.

Smuts tábornoknak az a megállapítása, hogy Franciaország, mint nagyhatalom többé nem létezik, talán kisé túlzott, mert Franciaország nagyhatalmi alapját a gyarmatbirodalom biztosítja, amelytől remélhetőleg nem fogják megfosztani és azokban megtalálhatja a forrásokat a háború okozta nehézségek leküzdésére.

Olaszország részéről fölösleges volt az átállás

A mi az Olaszországról szóló kijelentést illeti, ez arra vall, hogy felesleges volt ezek szerint az átállás Olaszország részéről, miért kellett azonban ezt a helyzetet ilyen kategorikusan kinyilvánítani? Németország, Smuts szerint, jelen állapotában elűnik, ami azt jelenti, hogy Közép- Európát védelem nélkül átengednék a Szovjet erők és politikai gatlák nélküli hódítoszándékainak. Ez esetben hogyan vél berendezkedni Anglia a zavaros Európával szemben, mely a Földközi tenger és az Északi tenger partjait a Szovjet befolyása alá kerül? Nagybritannia a háború után dícsőségtől elhalmozott, de szegény ország lesz Smuts szerint. Ez azt jelenti, hogy a nyugati kieállamok, egyesült államokat alkotnak és csatlakoznak a brit elgondolásokhoz. De vajjon mi lesz Középeurópával? Maradék nélkül oda akarják dobni az oroszoknak?

A tábornok szavai furcsák és romboló szelleműek. — állapítja meg a lap. — Reméljük, hogy ezek csak az új szavai és robbanó hatásuk nem lesz nagyor nagy.

Jellemző, hogy Smuts beszédével kapcsolatban egyes portugál lapok teljes terjedelmében közlik Ditrich német sajtófőnök beszédét, különösen kiemelve a beszédnek azt a részét, amely a bolsevista veszedelméről szól.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagyváros, Sz. János tér 6 szám.

Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ekszer- és óra javítások

Kormányt alakítottak a jugoszláv partizánok

Lisszabon. (MTL.) A szabad jugoszláv rádió szombaton közölte, hogy a felszabadított Jugoszlávia ideiglenes parlamentet kap. E határozatot a Tito működési területén tartott értekezlet hozta, ahol még azt is elhatározták, hogy a nemzeti felszabadító bizottság az ideiglenes kormány jogait gyakorolja. Tito tábornoknak a jugoszláv nemzeti felszabadító hadsereg titokzatos parancsnokának személyazonosságát most fedték fel először. Neve Josiph Broz Tito. Az ülés résztvevői tábornagi rangra emelték és megerősítették főparancsnoki állásában, egyúttal a nemzeti bizottság élére állították.

Lisszabon. (MTL.) Az angol hírszolgálat jelentése szerint a jugoszláv partizánoknak az az elhatározása, hogy ideiglenes kormányt alakítsanak. Londonban meglepetést keltett. Hivatalos londoni körökben még nem érkezett meg a hír hivatalos megerősítése. A rádió szerint a partizánok elégedetlenek a törvényt jugoszláv kormányval. Az új szövetségi alkotmányt az ideiglenes országgyűlés fogja megállapítani és ebben szó sem lesz királyról, sem Mihailovicsról, sem a Purics kormányról. A partizánok e legújabb eljárása nagy zavarba hozta a Purics-kormányt és Londont is.

Belgrád. (MTL.) A Német TI jelenti: A londoni rádió szombaton bejelentette az új jugoszláv kormány megalakulásáról szóló hírt. Ennek a kormánynak a horvát nemzetiségű Ribar a miniszterelnöke, Tito mint tábornagy a haderő főparancsnoka és hadügyminisztere a zsidó Mosca

Piade, aki a szerbeket képviseli a kormányban. A londoni közvélemény és sajtó ebben annak a jelét látja, hogy végérvényesen eljötték a Kairóban levő emigráns csoportot és Draga Mihailovicsot és az egész jugoszláv birodalmat a kommunisták kezére juttatták. Erdeklődéssel várják, hogy a jugoszláv emigráns kormány Kairóban mit fog csinálni.

Lisszabon. (MTL.) Ankarai jelentés szerint Kairóban a jugoszláv emigráns kormány tagjai vasárnap miuisz-

tertanácsot tartottak és tiltakoztak a jugoszláv területen állítólag megalakult kormány működése ellen.

Madrid. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az El Espanol című lap cikket közöl, amely szerint Északafrikában erősen fokozódik a kommunista tevékenység. A Szovjetnek az a terve, hogy Algiréből kiindulva nagy propagandatevékenységet fejtsen ki és innen indítsa meg propagandahadjáratát egész Északafrikára és Dél-Európa bolsevizálására.

Lisszabon. (MTL.) Az algiri rádió jelentése szerint Visinszki szovjet küldött elnökölt pénteken az olasz ügyekkel foglalkozó tanács első ülésén.

Dr Gyöngyössy István nagysikerű előadása a Jogászegyletben

Szombaton délután fél 6 órakor az Itélőtábla dísztermében tartotta a Jogászegylet decemberi ülését. A nagy érdeklődéssel várt előadást dr Gyöngyössy István királyi főügyész, három megye vádhatóságainak legfőbb vezetője tartotta „Büntetőjogunk fejlődésének újabb irányai néhány dogmatikai kérdés tükrében” címmel. A városunkban köztisztviselőket és közszereplőket álló előadót a közhivatalnoknak és a város jogászeletnek vezetőiből álló előkelő közönség hallgatta végig.

Az elnöki emelvényen az elnököl dr vitéz Moldoványi István kir. ítélőtáblai elnökön és az előadón kívül dr Soós István polgármester, továbbá dr Medvigy Gábor kir. ítélőtáblai tanácselnök és dr Nagy Dezső pénzügyigazgató, mint a jogászegylet szakosztályi elnökei foglaltak helyet. A közönség soraiban ott láttuk dr Cziffra Kálmán és dr Hlatky Endre

főispánokat, dr Schriffert Béla apostoli kormányzó helynököt, dr Thury Kálmán nyugalmazott táblaelnököt, dr Erdélyi Géza póstaftóigazgatót, dr Pöstényi Márton törvényszéki elnököt, dr Patzkó Elemér országgyűlési képviselőt, dr Borbély Miklós ügyészségi, dr vitéz Molnár Kálmán járásbírói elnököt s az ügyvédi és tisztviselői kar számos tagját.

Néhány perccel fél 6 után nyitotta meg az ülést dr vitéz Moldoványi István elnök és az üdvözlő szavak után átadta a szót az előadónak.

Dr Gyöngyössy István a jogrend jelentőségének kérdésével kezdte fejtegetéseit. Minden emberi társulásnak — mondotta — legfontosabb érdeke a jogrend létesítése és fenntartása. Az államhatalom, amelynek egyik lényeges feladata a jogrendre irányuló törvények végrehajtása, jogtalanságot el nem tűrhet, — így feltétlen kötelessége egyrészt a jogrend állapotát bárhonnán jövő támadással szemben megvédeni, másrészt viszont az, hogy a jogsértéseket célszerű intézkedésekkel megelőzze és elhárítsa mindazt, ami a jogsértésekre alkalmat szolgáltat. A megbontott jogrend helyreállítására az állam olyan eszközök-höz nyúlhat és kell is nyúlnia, amely által ezen cél elérhető, így kapcsolódik az állam lényegéhez a büntetőhatalom, amelynek fogva a jogrend megsértését tilalmazza és a tilalomhoz fűzött fenyegetést, mint büntetést, a jogrendet megsértő bűnösön végrehajtja. Hogy a büntetőhatalom gyakorlása az állam jogköréhez tartozik, világosan következik abból is, hogy nem képezi közvetlenül a sértettnek magánérdekét az, hogy a bűnös az ő tette által kiérdemelt büntetést megszenvedje, hanem a büntetés igazságos alkalmazásában az államot alkotó összesség van érdekelve.

A büntetőigazság eszméje örök, de ezen eszmének a megnyilvánulása időben és térben mulandó és változó; ez okos szerű is, mert a büntetőhatalom, mint említettük, az állami élet egyrészt alkotója, így sorsa az államélet fejlődésével összhangban halad, tehát a büntetőigazság örök eszméjét az élet változott viszonyaira alkalmazza; vagyis a büntetőjogban benne él azon idő, azon korszerűség, azon nemzeti erkölcs, amely azt megteremti; tehát a büntetőjog a népkultúrának fokmérője, mert a büntetőjogilag védett érdekek mutatják meg, hogy az illető kor társadalmi mit és mennyire becsül; és mert a büntetőjog van a legszorosabb kapcsolatban az illető korszak alapvető etikai meggyőződésével. A bűn és bűnhődés kapcsolatát az egyes nem-

zetek lélektana a nép sajátos felfogásának megfelelően teremti meg, amelyet azután az ilyen eszmekörben mozgó költészet is gyakorta megkapóan tükröz vissza. (Polyt. köv.)

Együttes nagygyűlést rendezett Budapesten Magyarországot legnagyobb nőegyesülete

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Magyarország öt legnagyobb nőegyesülete, az Egyesült Női Tábor, a MANSZ, a Magyar Katolikus Nőegyesületek Országos Szövetsége, a Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége és az Erdélyi Nőszövetségek munkaközösségre léptek, hogy az ország mai helyzetében a magyarság megsegítését minél jobban szolgálhassák. Ebből az alkalomból a Pesti Vigadó nagyszalontáján demonstratív nagygyűlést rendezett. Vitéz Keresztes Fischer Ferencné, az Egyesült Női Tábor elnöknője nyitotta meg az ülést és nagyhatású beszédében hangzott, nem tudjuk, milyen lesz az az új ember, akit a mai szenvedések hívnak életre, egyet azonban tudunk, hogy nekünk helyt kell állanunk, nemcsak a férfiaknak, de a nőknek is.

Sztrichna Margit tanítónő a magyar középosztály hölgyeinek munkáját ajánlotta fel. Özveggy Hámori Gyuláné munkásszony a munkásnők nevében hangzott, hogy a többi társadalmi osztály helyzetét megértve, a magyar munkásság együtt akar küzdeni az ország belső békéjéért. Özveggy Illés Mózsné nagyszalontai földműveasszony egyszerű, izos magyar szavakkal a nagyszalontai egyesült női tábor munkásságáról számolt be.

A különböző társadalmi osztályok képviselőinek felszólalása után Tasnady Nagy András, a képviselőház elnöke mondott beszédet, majd Stolpa Józsefné, a MANSZ elnöknőjének zárószavaival a gyűlés véget ért.

77 millió zsák babkávét tüznek, víznek — csak nem Európának

Tompa, melegtényű kis espresso, finom cigaretták kéklő füstje és hamisítatlan, valódi békebeli kávéillat!

Amíg nekünk, szegény európaiaknak az igazi babkávét a lassan már csak a mesék világában létezik, messze, túl a tengereken, ennek a bűvös italnak hazájában az utóbbi 12 év alatt nem kevesebb, mint 77 millió zsák kávét szórtak a tengerbe vagy fűtötték el!

Am Sao Paoloból érkezett hír szerint a következő évben valószínűleg már az USA-ba sem tudják leszállítani a lekötött kávémentységet, mivel a rendkívüli erős fagyok többmillió zsák termést tettek tönkre.

Egy további jelentős Rio de Janeiroból beszámoló arról, hogy a Sao Paolói kormány határozata szerint az idén 2 millió zsákkal kevesebb kávét tüzelnek el, mivel az idei termés csak mintegy 5-7 millió zsákot tesz ki.

Talán, talán mégis csak közelodik már a „jobb kor”, amikor nem a lelketlen spekuláció, vad gyűlölet irányítja majd a népek gazdasági kapcsolatait és amikor megint minden asztalon — legyen az szegény vagy gazdag — ott füstölög ismét az a bűvös ital, amely igazán csak akkor jó, ha „forró, mint a pokol, édes, mint a szerelem és sötét, mint az ébenhajú éjjel.”

Személyszállító vonatok

Erkezése és indulása Nagyvárad állomásról. — Érvényes 1943. december hó 6-ától.

ERKEZÉSE				INDULASA			
A vonat száma	neme	Honnan	ó. p.	A vonat száma	neme	Hová	ó. p.
520	sz	Budapest	1.10	520	sz	Kolozsvár	2.00
519	sz	Kolozsvár	2.40	1649/a	m	Vésztő-Gyoma	2.47
547	sz	Barátka	7.15	2429	sz	Szatmárnémeti	3.35
536	sz	Püspökladány	7.20	819	sz	Budapest	3.50
1642/a	m	Gyoma-Vésztő	7.28	1637	m	Békéscsaba	4.40
1627	m	Kardó-Félicsfürdő	7.30	5727	sz	Debrecen	4.48
7032	sz	Szilágysomlyó	7.32	7726	m	Püspökfürdő	6.00
1632/a	m	Kötegyán	7.39	7622	m	Félicsfürdő-Kardó	6.15
7727	m	Püspökfürdő	7.44	1627/a	sz	Békéscsaba	8.00
5720	sz	Debrecen	7.45	7722	m	Püspökfürdő	8.10
2422	sz	Érmihályfalva	8.25	7632	m	Félicsfürdő	8.31
7637	m	Félicsfürdő	9.30	1647/a	m	Vésztő-Gyoma	10.30
7737	m	Püspökfürdő	9.46	2405	s	Érmihályfalva	11.58
1620	sz	Szeged	10.17	7742	m	Püspökfürdő	11.58
535	sz	Kolozsvár	11.35	502	gy	Kolozsvár	12.08
1602	s	Baja-Szabadka	11.44	7624	m	Félicsfürdő	12.20
502	gy	Budapest	11.48	1635/a	m	Kötegyán	13.50
7625	m	Félicsfürdő	13.10	544	sz	Barátka	14.05
7725	m	Püspökfürdő	13.26	1645/a	m	Vésztő-Gyoma	14.14
1644/a	m	Gyoma-Vésztő	14.41	7634	m	Félicsfürdő-Kardó	14.15
7723	m	Püspökfürdő	15.16	7724	m	Püspökfürdő	14.25
7638	m	Kardó-Félicsfürdő	15.41	5723	sz	Debrecen	14.45
2404	s	Érmihályfalva	16.02	7033	sz	Szilágysomlyó	14.57
501	gy	Kolozsvár	16.32	523	sz	Püspökladány	15.22
1634	m	Békéscsaba	16.37	7726	m	Püspökfürdő	15.45
7623	m	Félicsfürdő	17.09	7626	m	Félicsfürdő	16.05
7733	m	Püspökfürdő	17.22	536	sz	Kolozsvár	16.14
5726	sz	Debrecen	18.01	1601	s	Szabadka-Baja	16.40
7621	m	Félicsfürdő	18.55	501	gy	Budapest	16.52
7721	m	Püspökfürdő	19.11	1611	sz	Szeged	16.59
5728	sz	Debrecen	21.37	7736	m	Püspökfürdő	17.45
1638	sz	Békéscsaba	22.16	7628	m	Félicsfürdő	18.00
2428	sz	Szatmárnémeti	22.20	2421	sz	Érmihályfalva	18.15
1643/a	m	Gyoma-Vésztő	22.31	5721	sz	Debrecen	19.28

Kávéházakban és vendéglőkben kávé a MAGYAR LAPOK-at

Ünnepélyesen adták át az új családi házakat a juttatottaknak

Nagyvárad, december 6. Ma délelőtt fél 12 órakor történt meg a Horthy István telepen épült 40 új családvédelmi lakás ünnepélyes átadása. Az István-úton napközi otthonnak berendezett családi ház előtt gyülekeztek a juttatottak családjaikkal együtt s 11 óra után megérkeztek a polgármester dr. Némethy Ferenc szociális felügyelővel és a meghívott előkeisek: a törvényhatósági bizottsági tagok, dr. Cziffra Kálmán főispán, dr. vitéz Nadányi János alispán, több városi tisztviselő és sokan a nagyközönség köréből. A vendégeket Hankovics György a városi közjóléti szövetkezet igazgatója fogadta.

Az ünnepség a Hiszekegy eléneklésével kezdődött, majd a polgármester mondott beszédet.

— Ezelőtt egy órával minden magyar ember, ki-ki a maga templomában áhítatosan imádkozott az Egek Urához, hogy ma — Miklós napján — az Isten éltesse sokáig a mi vezérünket, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó urat, az első magyar embert, aki kivette a mi népünket a szenvedés és megalázás nehéz országútjából s egy újabb, holdogabb jövőt biztosított a magyarságnak.

— Milyen nagy boldogság, hogy éppen a Kormányzó Ur nevenapján, Miklós napján ért 40 magyar család az a szerencse, hogy új életet kezdhet, új egészséges életkörülmények között, hogy hálával gondoljon vissza mindig ő és gyermekei is erre a napra, Horthy Miklós nevenapjára. Az új keresztény nemzeti és szociális alapon nyugvó Magyarország Horthy Miklós kormányzó bölcs vezetése alatt, megmutatta tetteivel, hogy gondol a szegény magyarokra, hogy szívén viseli az ő szegény magyar testvérei sorsát, hogy lehullanak a válaszfalak magyar és magyar között és nincs más csak magyar testvér, kik közül az egyik kisebb, a másik gyönyögebb, de az erős kinyújtja a kezét a gyöngye felé, hogy azt támogassa és felemelje.

— Testvéreim! Isten engedelméből most 40 új ONCSA lakást adunk át, 40 magyar családnak és ezzel már 96 családot helyeztünk el 3 év alatt új és egészséges otthonba!

— Testvéreim! A Ti új otthonotok

azon a telepen, amely a Kormányzó Ur fiáról, Horthy Istvánról van elnevezve, ki legdrágább kincsét, életét adta a magyar Hazáért. Az ő neve in-
ló példa kell legyen mindenki előtt, így neveljétek gyermekeiteket, hogy ha a Haza úgy kívánja, mindent, még az életet is feláldozzuk érte.

— Az Isten megengedte nekünk, hogy már ezen a telepen 80 családot elhelyezhettünk, már épül az új és modern napközi otthon, a jövőre terembe van véve egy új elemi iskola építése és új 40 lakás, azután üzlet-

A polgármester átadja a kulcsokat

A beszéd elhangzása után a polgármester egymás után előhívta a házhöz juttatottakat és néhány meleg búzduzó szó kíséretében átadta nekik a kulcsokat. A katolikusoknak feszületet, a protestáns vallásúaknak egy-egy bibliai felmondattal ellátott díszes táblácskát, házi áldást is adott át. A juttatottak hálás meghatottsággal vették át a birtokbabe-
lyezés és a vallásos élet jelképét.

Azután az új háztulajdonosok nevében Balog József mondott emelkedett hangú beszédet. Kérte a polgármestert, tolmácsolja a telep új és régi lakóinak hódolatát a Kormányzó Urnak, háláját fejezte ki a szociális felügyelőnek és a város vezetőségének azért a gondoskodásért, amely őket egészséges, tiszta otthonhoz juttatta, aztán a telep régi lakóihoz fordulva, kérte őket, fogadják az új lakókat testvéri szeretetükbe. Végül fogadalmat tett, hogy meg fogják becsülni otthonaikat s azokban istenfélő, hazafias szellemű gyermekeket, becsületes polgárokat fognak nevelni.

Kondor Ferenc a telep régi lakói nevében szólt. Köszönését fejezte ki a város vezetőségének azért a jóakarattá támogatásért, amelyben őket a lakások juttatásán túl is részesítették. Majd az új lakókhoz fordulva, biztosította őket a régi telep-lakók testvéri szeretetéről.

Ezután két kisleány: Kún Magdolna és Palasaka Margit szavalt és énekelt, majd Viktor Magda adott elő egy hazafias verset és Nagy Lajosné, a telep asszonyai nevében mondott rövid beszédet.

Végül Némethy Ferenc szociális felügyelő beszélt és rámutatott annak je-

ház, templomok és minden, amire szükség van annak az 56 holdból álló területnek, ahol egy minta nép- és családvédelmi telepet akarunk berendezni.

— Azt kívánom nektek, éljétek boldogan és békében az új lakásokban, amit a magyar állam juttatott nektek, soha se felejtkeztek meg arról, hogy ti magyarok vagytok, hogy mivel tartoztok a magyar Hazának, a magyar nemzet vezérének, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó urunknak.

lenségére, hogy Magyarország ime épít és szociális elgondolásokat valósít meg a világgés, a rombolás korszakában is, s azt az óhaját fejezte ki, hogy ez az építő munka a jövőben is folytatható legyen.

A felemelően szép ünnepély a Himnusz hangjaival ért véget.

Feladja önállóságát a Szépművészeti Társulat és beolvad a Szigligeti Társaságba

A nagyvárad Szépművészeti Társulat választmánya a napokban ülést tartott és elhatározta, hogy feladja az egyesület önállóságát, beolvad a Szigligeti Társaságba s mint annak képzőművészeti osztálya fog tovább működni. A művészek, akik ezt elhatározták, már tisztelegtek is Némethy Gyula kanonoknál, a Szigligeti Társaság elnökénél.

Amennyiben az egyesület közgyűlése ehhez a döntéshez hozzájárul, a nagyvárad Szépművészeti Társulat hosszas haldoklás után jobblétre szenderült.

Pedig az agónia utolsó fázisaiban már voltak olyan jelek, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy mégis sikerül az egyesületet megmenteni az életnek és tömöríteni szervezetébe az elég jelentős számú nagyvárad képzőművészeket. Az egyik legutóbbi választmányi ülésen lemondott elnöki tisztről Maczalik Alfréd festőművész, akinek felfogása a szélesebb alapokon elképzelt összefogás gondolatával nem egyezett. A vezetőség ekkor Hlatky Endrét kérte fel elnöknek, ő azonban nem vállalta az alig egy tucat tagot számláló közület elnöki tisztségét. Erre az egyik művész tagok toborzásával vélte megmenthetőknek az egyesületet, nyomtatott is belépési nyilatkozatokat, s úgy tudjuk, el is indított néhány szervezőt művésztárgyak és pártoló tagok gyűjtésére. De mielőtt ez eredményre vezethetett volna, bekövetkezett a döntés: nem lesz többé képzőművészeti társulat Nagyváradon.

Mondhatná valaki: annyi rengeteg egyesület működik vagy tetszeleg a működés illuziójában, annyi elnök, díszelnök, alelnök, titkár és pénztáros hemzseg már ebben a városban, hogy tiszta öröm, ha egy működésképtelenné bizonyult társulat feloszlásával csökkentik a társadalmi közületek számát. Ebben van is valami igazság. De mégis azt hisszük, hogy egy képzőművészeti társulatnak olyan célkitűzése lehetnek Nagyváradon, amelyek nem valósíthatók meg

Mozik műsora:

APOLLÓ: Párizsi románc.
BELVÁROSI: Kőlecsőnkért férjek.
CASINO: Hazajáró lélek.
KORONA: G. P. U.

Kedden este folytatja előadását a Munkásfőiskola

(Nagyvárad.) Kedden este 7 órakor tartja legközelebbi előadását a Nemzeti Munkaközponthban a Munkásfőiskola. 7 órától 8-ig Lukács László zeneitanár a magyar zenéről tart ismét előadást, 8—9-ig pedig Kiss János igazgató-tanár az irodalomról fog beszélni. A Munkásfőiskola vezetősége ezúton is kéri nem csak a beiratkozottakat, hanem mindenkit, aki komoly és tanulságos előadást akar hallgatni, hogy tömegesen és pontosan jelenjenek meg a Munkásotthonban úgy kedden este, mint az utána következő pénteken.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannónia épület, Bethlen István-utca 2.

Országzászlót avatott Biharpiüspöki

Nagyvárad, december 6. Vasárnap felémelő ünnepség színhelyi volt Biharpiüspöki. Ekkor avatták fel a község díszes országzászlaját.

Az avató ünnepségen Nagyváradról megjelent Zombolyai vezérőrnagy, dr. Cziffra Kálmán és dr. Hlatky Endre főispánok, vitéz Nadányi János alispán, dr. Soós István polgármester, vitéz Gödry vezérőrnagy, a Vitézi Szék kapitánya, Arvay Árpád országgyűlési képviselő, Böloni István főszozolgabíró, Rehák Tamás tüzoltóparancsnok és a frontharcosok küldöttsége.

Az emlékművet az állami iskola előtti térségen állították fel, ahová az istentisztelet befejezése után a katolikus és református magyarok tömegei rendezett sorokban vonultak fel. A nemzetiszínű zászlókkal gazdagon bevont emelvényen dr. vitéz Nadányi János alispán mondott lendületes ünnepi beszédet, amely közben

Vigváry Mihály községi főjegyző olvasta fel az emlékmű előtt annak a 125 biharpiüspöki lakosnak a nevét, aki a mult világháborúban életét áldozta a hazáért. Az emlékművet egyébként frappáns beszéd kíséretében Bardocz József őrnagy adta át rendeltetésének, aki után az Ereklés Országzászló nagybizottság kiküldötte, Budaváry László mondott hazafias tüztől fűtött beszédet. Az emlékművet Felvinczy Sándor községi bíró vette át és köszönté meg, majd a Magyar Hiszekegy hangjai mellett felvonták a gyönyörű himzett országzászlót. Az ünnepség további során Szaszet Győző ref. lévita és vitéz Csáki Károly gazda mondott beszédet, Borsi Sándor levente pedig lelkes szavalatot adott elő. Majd a testületek megkoszorúzták az emlékművet s azután díszmenet fejezte be a felemelő ünnepségeket.

(*)

SZINHÁZ

A kolozsvári Opera vendégszereplése és a Szigligeti Színház

Alig jelent meg a lapokban az első hír a kolozsvári Opera vendégjátékáról, máris megrohanta a közönség a színházi pénztárt a Tosca és Traviata előadásaira szóló jegyekért. S minthogy csak később intézkedtek a kolozsváriak a jegyárutásra vonatkozóan, sokakban az a gyanu merült fel, hogy itt valami titokzatosság lappang, s fűhöz-fához fordultak panasszal. A színház viszont nem tehetett mást, mint várta az utasítást. Hat nappal ezelőtt kezdtek meg aztán az árusítást s az első két nap alatt elkapkodta a közönség az olcsóbb jegyek nagyrészét. Voltak, akik egész széksorokat vásároltak meg, úgyhogy most felmerül a gyanu, hogy ezek a nagyarányú jegy-elővételek üzérkedés céljából történnék. Természetesen abból, hogy valaki tíz-tizenöt jegyet vásárol meg egyszerre, nem lehet mindjárt üzérkedésre következtetni, hiszen lehetnek nagyobb társaságok, amelyeknek tagjai együtt akarnak gyönyörködni a kolozsvári Opera előadásában, iskolák és más intézmények is több helyet szoktak igénybevenni ilyen alkalmakkor, de ezért a feltevés bizonyára mégsem alaptalan.

A színházi pénztár megostrómlása mindenesetre arra mutat, hogy Nagyvárad közönsége nagy érdeklődést tanúsít az operaelőadások iránt. Sajnos, ez még nem jelenti a város általános zenei kulturájának emelkedettségét, hiszen hangversenyeknél még nem ugyanez a helyzet. De az Opera népszerűségét már meg lehet állapítani. És figyelemreméltó, hogy olyan társadalmi rétegekben mutatkozik igen nagy érdeklődés, amelyek más, komoly színházi eseményekkel szemben közömbösek maradnak. A színházi pénztár előtt egész egyszerű embereket láttunk tolongni, akik a Toscahoz vagy a Traviatahoz mint „kedvenc operájukhoz” kötötték magukat. Egy munkáskülsőjű fiatalember például kijelentette, hogy a Toscát meghallgatja, ha másként nem lehet, állva is, egy másik pedig lelkesen magyarázta jegyvásárlás közben, hogy a Travatáért nagyobb pénzáldozatra is hajlandó lenne.

Operaelőadásokra tehát szükség van Nagyváradon és örvendetes, hogy a kultuskormány és a város vezetősége nagyobb áldozatok hozásával lehetővé teszi a kolozsvári Opera vendégjátékát.

Az éremnek van azonban egy másik oldala is. Szerencsére jól megy a színház s hál' Istennek kibír bizonyos anyagi hátrányokat, de ezek a hátrányok mégis jelentkeznek a Szigligeti Színház háztartásában a kolozsvári Opera vendégjátékával kapcsolatban. Jó, ha tudja ezt a közönség, nem azért, hogy most már az Opera ellen foglaljon állást, hanem hogy méltányolja a színház minden konjunktúra ellenére is jelentkező nehézségeit.

A kolozsvári Opera tíz előadást rendez egy évadban s ezért 12 ezer pengő szubvenciót élvez a város. Helyes dolog ez, de érthető az a reális álláspont is, amely ehhez

viszonyítva kevesli azt az évi 10 ezer pengő támogatást, amellyel a város ezidőszerint a Szigligeti Színház művészi színvonalának emeléséhez háromszáz előadás rendezésénél hozzájárul. S ilyen körülmények között kell a színház vezetőinek elviselnie azt az anyagi hátrányt, hogy a színház bevétele a kolozsvári vendégjátékok előtt és után esökkenni szokott, míg maguk a vendégjátékok nem jövedelmeznek a színháznak, sőt ellenkezőleg: az az összeg, amit a Szigligeti Színház igazgatója elmaradt saját előadásainak kárpótlásáért naponta kap, távolról sem éri el a színház napi rezsijét.

Vannak még egyéb hátrányos mozzanatok, így az, hogy a színház igazgatója a kolozsvári vendégjátékok előtt és után vendégművészt nem szerepeltethet, kisebb surlódások is előfordulnak a kolozsváriak és a helyi színház között, amelyek visszahatnak a Szigligeti Színház vezetésének folytonosságára, úgyhogy mindezeket összevéve meg-

állapítható, hogy Putnik Bálint a kolozsvári opera vendégjátékaiért komoly — ha nem is elviselhetően — áldozatokat hoz, amelyekért különösen a városi szubvenció nagyobb mérvű emelésével kellene kárpótolni őt. Január 1-től évi 15 ezer évi pengőre emelték ugyan a Szigligeti Színház városi szubvencióját, de ez még mindig nem látszik elégségesnek, mert a művészi színvonal további emelésének szük-

Házat, birtokot, szőlőt
adni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

ségessége a közönség fokozódó színházbajáró kedve mellett is nagyobb áldozatkészséget kíván meg a város részéről. (*)

A színházi iroda közleménye:

Hétfőn este 3¹/₄ 7-kor díszelőadás „Bánk bán”

Gyermek Mikulás hétfőn délután egynegyed 4 órakor, *olcsó helyárakkal*. Csupa derű és kacagás lesz hétfőn délután a színházban, a gyermekek részére rendezett Mikulás előadáson. Fellépnek a közönség kedvencei. Pompás műsor. A jó gyermekek ajándékot kapnak a Mikulás bácsitól a nézőtérben.

Díszelőadás keretében hétfőn este háromnegyed 7 órakor Katona József: *Bánk Bán* című történelmi drámája kerül színre. Főméltóságú Kormányzó Urunk névnapjának megünneplésére. A Bánk bán hétfőn bemutatásánál, kedden este pedig A-bérletben kerül színre.

Szerdán két előadás lesz a színházban Délután egynegyed 4 órakor *olcsó helyárakkal* a nagyszerű *Tábornokné* című operett, este pedig az idény nagy elágy operettje, a *Fekete Péter* kerül színre rendezés helyárakkal.

Előkészületben a *Kornevillai harangok* című nagyoperett.

HETI MŰSOR:

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Bánk bán*, A-bérlet 11.
Szerdán délután egynegyed 4 órakor: *Tábornokné*.
Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.

Hogyan számítjuk ki a bérlőkre áthárítandó közüzemi díjtöbbleteket

A háztulajdonosok körében általános meglepedettség keltett a Háztulajdonosok Szövetsége elnöki tanácsának precíz, jogi érvekkel alátámasztott és minden további kételyt kizáró állásfoglalása, amellyel megállapította, hogy a közüzemi díjak felemelése következtében előálló díjtöbbletek a bérlőkre átháríthatók.

Ugyanez az álláspont egyben mindenben igazolja a helyi lapok folyó évi szeptember 23-iki számában megjelent cikkemben elfoglalt ezzel teljesen azonos álláspontomat és az ennek alátámasztására felhívott indokaim helyességét.

Ez a kérdés most már nyugvó pont-hoz érkezett. Ennek folytán gondolkunk kell annak gyakorlati megoldására. Meg kell találnunk a módot arra, hogy az üzemi díjak felemelése következtében előálló díjtöbbletek felosztása, a tulajdonosok és a bérlők között könnyen és minden vita kizárásával, eszközölhető legyen.

E részben a bérlők megnyugtatására megjegyzem, hogy ezek az áthárítható díjtöbbletek, közöttük felosztva, jelentősebb terhet nem jelentenek és hogy a díjtöbbletet a háztulajdonosok az általuk használt lakás, vagy más helyiség után, a velük szemben megállapított bérérték alapul vétele mellett, önmagukkal szemben is felszámítani tartoznak.

A gyakorlati megértés érdekében fejtegetéseimet példákkal fogom alátámasztani.

Legelső feladatunk a tényleges díjtöbblet megállapítása. Ebből a szempontból nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy most már teljes félévi díjtöbblet elszámolásáról és megállapításáról van szó.

Ezért azt ajánlom, hogy várjuk be a december havi víz-, csatorna-, szeméthyordási, kéményseprési és házi-

lágítási számlák kikézbítését és ekként a július 1-től kezdve fizetett ily számláknak és az év első fele alatt kiváltott számlák végösszegei különbözete képezi a felosztandó díjtöbbletet.

Az 1943. évre szóló házadó fizetési meghagyásból megállapított a ház után jogérvényesen megállapított házadó alapot, vagyis a bérlők által fizetett bérek és a tulajdonos terhére megállapított bérérték összegét.

Már most az 1943. év második felében fizetett és a fentebb ismertetett módon megállapított üzemdíjtöbblet összegét megszorozzuk 100-zal és elosztjuk az 1943. évre megállapított házadó alap felével.

Az ekként elért osztási eredmény lesz az a százalékszám, amely mutatja, hogy a közüzemi díjak az év második felében hány százalékkal emelkedtek.

Már most minden bérlő félévi bérösszegét ezzel a százalékszámmal megszorozzuk és százzal elosztjuk és ekkor magkapjuk azt az összeget, amelyet a bérlőre áthárítani jogosultak vagyunk. A tulajdonosnál a bér helyett a bérérték felét kell a százalékszámmal szoroznunk és százzal elosztanunk és ekkor megtudjuk, hogy a felemelt díjtöbbletből mennyi esik a tulajdonosra.

Például, ha egy ház évi nyers házbérjövödelme, vagyis házadóalapja az 1943. évre 5000 pengőben van megállapítva és a felemelt közüzemi díjak többlete az év második felében 150 pengőt tett ki, akkor a megállapított díjtöbbletet, tehát a például felvett esetben a 150-et szorozzuk százzal.

150-szer 100, egyenlő 15.000-zal elosztva 2500-zal, az eredmény 6. Eszerint a például felvett esetben a százalékszám 6.

Már most például, ha a bérlő az egész évre 1200 pengőt, tehát a félévre 600 pengőt fizet, akkor ez az összeg megszorozva hattal és elosztva százzal, adja meg a bérlőkre áthárítható összeget.

600 szorozva hattal, egyenlő 3600, és elosztva százzal az eredmény 36, vagyis a bérlő által fizetendő többlet-üzemdíj a félévre 36 pengő.

Ha csak egy hónapi díjtöbblet elosztásáról van szó, akkor az arányszámot az egy óra eső díjtöbblet és a háznak egy óra eső adóalapja között kell megkeresnünk, ezen arányszámmal a bérlőre egy havi bértartozását megszoroznunk és ezt százzal elosztanunk. Dr. L. Zs.

M. Kir. Kincstári Jogügyi Igazgatóság
6798—1—943.

A nagyvárad kir. törvényszék
P. 6445—1943. szám.

HIRDETMÉNY

A kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Bacher Józsefné és társától a nagyvárad 1380. számú telekkönyvi vetéiben foglalt 194—1. és 193—2. hrsz. alatt felvett ingatlanok kisajátítottak és az ingatlanok kártalanítási árának megállapítása céljából a kir. törvényszék 1943. december 22-én d. e. 10 órára tűzött ki tárgyalást, a nagyvárad Törvényszék I. em. 38. sz. helyiségében.

A kiro törvényszék felhívja úgy a kisajátítást, mint a kisajátítást szenvedett, továbbá a jelzálogos hitelezőket és az érdekelteket, hogy a fenti határnapon és helyen jelenjenek meg, mert elmaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Nagyvárad, 1943. november 5. napján.

Dr. Hoványi József, s. k. kir. t-zéki bír.

A kiadmány hitelűl: Lipcsey s. hiv. tisztviselő.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEKÓ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.90 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza

Horthy Miklóst

ünneplik ma a házainkon lengő
 lobogók s a millió és millió ma-
 gyar ajakról égbeszálló imák.
 Azt a férfiút, akinek nemes alak-
 ját már életében legendák hősé-
 vé magasztosította egy sok vi-
 hart látott, sokat szenvedett, de
 a megpróbáltatásokból mindig
 megerősödve, megacélozódva új
 életre kelt nép millióinak rajon-
 gó szeretete s hódolata. Azt a
 férfiút, aki olyan időben vette
 kemény, hajókormányhoz szo-
 kott kezébe az ország súlyedő
 hajójának kormánykerékét, ami-
 kor már-már azt hittük, minden
 elveszett s fájdalmasan időszé-
 rüvé válnak a Szózat haljos sza-
 vait: "... a sirt, hol nemzet sí-
 lyed el, népek veszik körül..."
 Ma ismét viharba került ez a
 hajó, s újra csak ő felé fordul
 minden magyar tekintete, bizva-
 bizván, hogy az ő kezében a
 legbiztosabb kezekben van ennek
 a féltett, drága hajónak a kor-
 mánykeréke. S ma, névünnepén,
 forró imával kérjük az Egek
 Urát, tartsa meg őt nekünk még
 hosszú éveken át, áldja meg éle-
 tét és kormányzását s áldja meg
 a nemzetet, mely az ő vezetésé-
 vel halad tovább a szebb, boldo-
 gab magyar jövő felé.

PLÉBÁNOS URAK FIGYELMÉBE!

XII. Pius Pápa öszentsége levelet in-
 tézett Maglone Alajos bíboros államtit-
 kárhoz, a levélben azt írja a Szentatya,
 hogy a főpásztorok híveiket az isteni
 törvények megtartására buzdítsák és
 hogy a Szeptóelen Fogantatás ünnepe
 alkalmával újra nyilvános imákat vége-
 zzenek és kérjék a Mindenhatót, hogy a
 népek között minél előbb jöjjön létre
 az igazságos béke. A nagyváradi latin
 szertartású Egyházmegyei Főhatóság ez-
 úton hívja föl az egyházmegye lelkipász-
 torait, hogy december 8-án Szeptóelen
 fogantatás ünnepén a Szentbeszédben a
 Szentatya eme kívánságáról emlékezze-
 nek meg és buzdítsák a híveket, hogy az
 igazi béke mielőbb létrejöttéért a Min-
 denhatót ostromolni meg ne szünjenek.
 A plébániai szintjén is kitért Oltári-
 szentség előtt az igazi békéért közösen
 imádkozzanak. (Ima a hazáért).

**MIKLÓS NAP A HADIKÓRHÁZ-
 BAN.** A hadikórházban az állami ta-
 nitónőképző intézet növendékei ren-
 deztek műsoros Miklós napot. Az ün-
 nepi megnyitót Balázs Zsigmond ta-
 nár mondta. A növendékek szavala-
 tokat, katonadalokat, színjeleneteket
 adtak elő a katonáknak, akik megha-
 tó lelkesedéssel köszönték meg az ün-
 nepiséget.

Montenegró lakosságának egynegyedét
 irtották ki a kommunisták. Belgrádból
 jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A
 Novo Vreme azt írja, hogy Montenegro-
 ban a kommunisták bandák az ország
 megtisztításáig a lakosság egy negyed-
 részét gyilkolták meg.

A legvidámabb
 magyar film

Egy szoknya... egy nadrág

Főszereplői **Latabár Kálmán** — aki után a nők sóvárognak. **Mihályi Ernő** — aki a nők után sóvárog.
Csikós Rózsi — aki egy cseppet sem szerény ibolya. **Turay Ida** — a furfangos öltöztető.
Mály Gerő — a furfangos öltöztető. **Csontos Gyula** — színházi öltöztető, aki mindent elrendez

Hétfőn utoljára: **Hazajáró lélek**

Keddtől a CASINO-ban

Dániában tovább tartanak a szabotálá-
 sok. Kopenhágából jelentik: (MTI) A
 Német TI jelenti: A Német Birodalom
 dániai meghatalmazottja kijelentette a
 dán sajtó képviselői előtt, hogy a dániai
 szabotálók elleni küzdelmet a németek-
 nek kell átvenniük és azt kiméltlenül
 a rend teljes helyreállításáig folytatniok,
 mert a szabotálók leküzdésére hivatott
 dán hatóságok csődöt mondtak.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hang-
 versenyén közreműködnek: **Or-
 szágh Tivadar** és **Antal Iona**

Belgrádi kommunisták földalatti szer-
 vezkedése. Belgrádból jelentik: (MTI) A
 Német TI jelenti: A belgrádi rendőrség
 egy földalatti erődben nyomdát, fegy-
 verraktárt, propaganda és egészségügyi
 anyagokat foglalt le. A lefoglalt okmá-
 nyokból kitűnik, hogy a kommunisták
 Dél-Szerbában egy ugynevezett balkáni
 vezérkart akarnak megszervezni.

Nyirő József erdélyi tárgyú regénye

UZ BENCE

Főszerepben: **Jávor Pál**, **Bordy Bella** és **Mály Gerő**

Keddtől az APOLLO-ban

Eredményre vezettek a bolgár-román
 tárgyalások. Bukarestből jelentik: (MTI)
 A bolgár-román kereskedelmi tárgyalá-
 sok eredményesen befejeződtek. A tár-
 gyaláson létrejött egyezményt december
 7-én írják alá Szófiában.

A Fehérház Bajtársi Egyesület nagy-
 váradi főcsoportjának elnöksége felkéri
 tagjait, hogy a Kormányzó Ur Ófömlő-
 ságra névnapján, december hó 6-án este 7
 órakor a biharmegyei Vitézi Szék disz-
 ülésén megjelenni sziveskedjenek.

PÁLYAZATI HIRDETÉNY

Dr. vitéz **Nadányi János** Bihar vár-
 megye alispánja a sárréti járás fő-
 szolgabírói hivatalában megüresed-
 tett vármegeyi díjnoki állásra pá-
 lyázatot hirdet.

DECEMBER 6-IKA VÁRADÉ-

TEN. Az Erdélyi Párt régi körzete-
 nek választmányi ülésén melegen ün-
 nepelték a Kormányzó Ur névnapját.
 Az ünnepi beszédet **Balogh József**
 MÁV. főmérnök mondotta, megemlé-
 kezte Horthy Miklós nagy és fényes
 multjáról, mintaképpül állítva családi
 életét minden embernek. Beszédét a
 következő szavakkal fejezte be: Most,
 midőn a névünnepét üljük, emeljük
 tekintetünket a budai vár felé, ahol
 él és dolgozik ő mindannyiunkért.
 Nézzük őt lelki szemekkel, vegyünk
 példát lankadatlan munkabírásról és
 kíséreljük meg őt ebben követni. Ne
 csak a munkában, hanem az áldozat-
 tok hozásában is kövessük őt, hozzá
 hasonlóan, zokszó nélkül és én hi-
 szem, hogy a poklok kapui sem fog-
 nak rajtunk erőt venni. Kérjük a ma-
 gyarok Istenét, adjon neki hosszú éle-
 tet, adja meg neki a legnagyobb ju-
 talmat, aminél többet bizonyára ő
 sem kíván magának, a szent czeréves
 nagy Magyarországot. Adja Isten Ne-
 ki, de nekünk is ezt az ajándékot mi-
 hamarább.

A Filharmonikusok

december 13-i zenekari hang-
 versenyén **Horváth Károly** ve-
 zényel.

MAN OLYMPIA ÉS **DR. STEFF-
 LER GYÖRGY** ESKÜVŐJE. Vasár-
 nap délben fél 1 órakor tartotta es-
 küvőjét a székesegyházban **Man Olym-
 pia** és dr. **Steffler György** érsekújvá-
 ri királyi ügyész. Az esketési szertar-
 tást **Béteky Ferenc** hittanár végezte.
 Tanúk voltak dr. **Medvigy Ferenc** fel-
 sőházi tag és vitéz **Szönyi Miklós** fő-
 hadnagy. Az esküvőn számos előkelő-
 ség jelent meg.

Terroristák agyonlőtték néhai Verdier bíboros unokacséjét

Páris. (MTI.) A Német Távíratí
 Iroda jelenti: Néhai Verdier bíboros-
 nak, Páris érsekének unokacséjét a
 középfranciaországi Bergeratban a
 kórházban két terrorista agyonlőtte.
 Az áldozat, akit szintén Verdiednek
 hívtak, Betain tábornagy propagan-
 da-hivatalának volt a helyi megbí-
 zottja. Néhány nappal ezelőtt már
 súlyos sebesülést szenvedett két ter-
 rorista merénylete következtében és
 a kórházba kellett szállítani. Vasár-
 nap két esendőruhába öltözött ter-
 rorista jelent meg a kórházban Ver-
 diernél látogatás ürügye alatt. A ter-
 roristák Verdierrel együtt nővérét és
 sógornőjét is agyonlőtték.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri
 Magyar Lapok-at

A Kormányzót ünnepli az ország

A Magyar Távíratí Iroda jelenti: Kállay
 Miklós miniszterelnök kihallgatáson je-
 lent meg Magyarország kormányzója
 előtt és a kormány nevében szerencseki-
 vánatát fejezte ki a Kormányzó Ur név-
 ünnepe alkalmából.

A MTI jelenti: Kállay Miklós minisz-
 terelnök a kormány nevében a következő
 üdvözlőtávíratot küldte Magyarországi
 Főméltóságú Kormányzó Urának:

— A mai Miklós napon a magyar kirá-
 lyi kormány a világrendeket rengető
 merész történelmi idők súlyos megpró-
 báltatásai és gondjai között a nemzet
 jövőjébe vetett határtalan bizalommal
 járul Főméltóságod elé, legmagasabb
 névünnepé alkalmával köszöntve ál-
 lamfőjét. Az ország népének milliói, az
 ország minden hű polgára szeretettel
 fordul Főméltóságod felé, aki a nem-
 zeti egység, az erő és akarat jelképe.
 A magyar kormány és az egész nem-
 zet nevében bensőséges hittel kérem a
 Mindenhatót, tartsa meg soká Főméltó-
 ságodat és segítse a magyart. Kállay
 Miklós.

A MOT jelenti: Mély hódolattal és
 bensőséges tisztelettel ünnepelte az or-
 szág vitéz nagybányai Horthy Miklós
 kormányzó urat a névnapjának előestéjén
 az Operaházban rendezett ünnepségen.
 Az ünnepségen megjelent a vezető ál-
 lamférfiakon kívül a magyar tudományos
 politikai és társadalmi élet sok kiváló-
 sága.

Este 6 órakor kezdett gyülekezni az
 ünneplő közönség az Operaház termében.
 Ott volt Kállay Miklós miniszterelnök,
 báró Perényi Zsigmond, a felsőház elnö-
 ke, Tasnády Nagy András a képviselőház
 elnöke, vitéz Keresztes-Fischer Ferenc
 belügyminiszter, Bornemissza Géza, Re-
 ményi-Schneller Lajos, Szinyei Merse Jö-
 nőd, Radocsay László, vitéz Lukács Béla,
 Szász Lajos, Antal István, Zsindely Fe-
 renc, vitéz Csáthy Lajos, Chiczy Jenő mi-
 niszterek, Szombathelyi Ferenc, a hon-
 védszékparancsnok, az államtitkárok,

katonai és polgári előkelőségek hosszú
 sora.

Pontban 6 órakor érkezett a Kormány-
 zó Ur a kormányzóhelyettes özvegyének
 és fiának ifj. Horthy Miklós rk. követ és
 meghatalmazott miniszter társaságában.
 A jelenlevők hosszantartó lelkes tapsal
 és éljenzéssel köszöntötték Magyaror-
 szági kormányzóját. A Himnusz elhangzá-
 sa után Duzs János, a Hungária Bajtársi
 Egyesület vezére mondott beszédet a
 magyar ifjúság nevében, melyben az ifjú-
 ság rendíthetetlen hitet, tántoríthatatlan
 helytállását és odaadó szeretetét fejezte
 ki Magyarország kormányzója iránt. A
 beszéd elhangzása után a közönség új-
 ból kitörő lelkesedéssel ünnepelte a Kor-
 mányzó Urat. Azután az egyetemi ének-
 karok adtak elő énekszámokat, majd az
 Operaház együttese „Az arany meg az
 asszony” című egyfelvonásos dalművel,
 valamint a „Debreceni” történelmi című
 táncjáték bemutatásával hódolt a Kor-
 mányzó Ur névünnepé alkalmából.

A MOT jelenti: A Kormányzó Ur
 névünnepének előestéjén, december 5-én
 a budapesti Kegyesrendi gimnázium if-
 júsága a gimnázium épületének dísztermé-
 ben ünnepséget rendezett, amelyen a
 Kormányzó Ur képviseletében megjelent
 vitéz nagybányai ifj. Horthy Miklós ren-
 devülési követ és meghatalmazott miniszter,
 akit ünnepélyesen fogadtak. Ifj. nagy-
 bányai Horthy Miklóst, az intézet igaz-
 gatója, mint az intézet volt növendékét
 köszöntötte, majd előadták az ünnepi
 műsort, amelynek befejeztével lelkesen
 ünnepele a Kormányzó Urat.

A MOT jelenti: A magyarországi né-
 met néppárt vasárnap a Nemzeti Sport-
 csarnokban országos nagygyűlést ren-
 dezett, amelyen megjelentek a német nép-
 csoport budapesti tagjai és felvonultak az
 ország németlakta vidékeinek képviselői
 is. A nagygyűlésen dr. Basch Ferenc, a
 német népcsoport vezetője méltatta a
 Kormányzó Ur államfői, katonai és poli-
 tikai érdemeit.

SPORT

NAC-cáfolat a formahanyatlásáról

Pempás játékkal 8 pontra növelte fölényét az őszi bajnok Nagyvárad—Kispest 3:0 (1:0)

Nem számított a ködös, esőre hajló idő. Egy óra után megindult a szurkolók áradata az Erzsébet ligeti pálya felé és mérkőzés kezdetére már legalább 5000 ember szorongott a nézőtérre.

A kispesti öltözőben nem valami bizakodó a hangulat. Tartalékosan áll fel a csapat és ezen siránkoznak a vezetők.

A NAC-nál Rónay Ferenc edző ad utasításokat a csapatnak és kéri a fiukat, hogy csak nyugodtan és lendületesen játszanak, akkor nem maradhat el az eredmény.

Kiss M. Ernő szipjelére pontosan kettőkor így állnak fel a csapatok:

NAC: Vécsei, Mészáros Lóránt, Szegedi, Perényi, Deményi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola Tóth III.

Kispest: Bozsik, Olajkár, Csizmadia, Szépföldi, Dózsa, Urhegyi, Egresi, Zalai, Mészáros, Puskás, Nonn.

Már a kezdés pillanatában a NAC lendül támadásba. Sárvári remekül szökteti Tóth III-at s ha partra nem szalad a labda, Matyi gólt szerezhett volna. Utána Barna elől Bozsik ment nagy szerencsével. A 8. percben Matyit csak szögletre tudják szerelni, a sarokrugást azonban hártják. A NAC fölénye egyre jobban állandósul. A Kispest csak a 13. percben jön fel. Egresit szökteti Zalai, az apró természetű szélső éppen csak mellé fejel. Ezzel azonban el is lötte a vendégcsapat a puskaporát, mert utána jóformán végig a NAC támadott és a 15. percben meg is szerezte a vezetést.

Bodola és Tóth III. együttesen szer-

relnek egy Kispesti támadást, Matyi előre ad, a labda hosszú, de elakad a mély talajon. Sárvári felismeri a ehlyzetet, utána ered és laposan a jobbsarokba gurít. (1:0.)

Gól után még jobban állandósul a NAC fölénye. A 18. percben Sárvári jó labdát talál Bodola elé. Dudus azonban 3 lépéssel a kapus markába lö. Feltűnik Perényi nagyszerű, lendületes játéka, állandóan támadásra lendíti csatársorát és a lövésekből is kivieszi részét. A mély talajon egyébként egyre jobban érvényesül a NAC jobb labdakezelése, technikája és erőnléte. Szépen játszik a NAC, egészen beszorul a Kispest, azonban a piros-feketék védelem nem áll hadilábon a szerencsével és megussza egy góllal az első féldő hatalmas ostromát. A 31. percben egy szabadrugásból feljön még egy percre a Kispest, de csak egy percre, mert ismét a nagyszerű formában lévő Bodola indít el egy támadást, de csak szöglet lesz belőle. Az utolsó percben is nagy kavargás van a vendég kapu előtt, szinte csoda, hogy gól nem esik. Olajkár megint szögletre mentenek és ezzel vége is van az első féldőnek.

Szünetben, a NAC-nál Rónay edző a játékkal meg van elégedve, csak a balszerencsére panaszkodik, mert a mutatott játék alapján már több góllal kellene a NAC-nak vezetnie. A kispestieknek Szokodi intéző ezeket mondja: — Tartalékos csapattal játszunk és így jobb eredményt nem is várhatunk eddig.

Nyomasztó zöld-fehér fölény

A II. féldő is a NAC támadások jegyében indul el. Matyit szögletre szerelik. A Kispest balszélen kísérletezne egy támadással de Nonn sérülése kiújult és bicegve játszik, nem tud megbirkózni Szegedivel. A 6. percben Perényi indít el egy támadást, Bodola kapja a labdát és a nagy kedvvel játszó Dudus éppen csak hogy fölé hombáz. A nyomasztó fölény a 9. percben újabb gólt eredményez.

Tóth III. fut le a balszélen Perényi labdájával. Olajkár csak szögletre tudja szerelni. Matyi íveli be a sarokrugást. Szegedi jó érzékkel teszi bele a fejét és máris bent táncol a gól a jobbsarokban. (2:0.)

A Kispest egészen visszaesik, azonban a szerencsével nincsenek hadilábon a piros-feketék. Olajkár csak a gólyonról ment, kapufáról pattan vissza a lövés, emberben akad meg a bomba sőt ráadásul még egy 11-es is kivéd Bozsik. Tóth III. állt neki a büntetőnek s nem helyezte elégé.

A 18. percben születik meg a 3. gól. Kovács II. elé remek fejes szöktetést talál Barna. Kopek nem sokat gondolkodik, hanem lö, a labda azonban a felső lécről visszapattan, a Kispest védők nem tudják idejében kivágni, ismét Kovács II. elé kerül a bór, a szélső azonban már másodszer jobban célzó és balsarokban köt ki a 10 méteres lövés. (3:0.)

A gól után már csak iskolajátékot mutat be a NAC. A kispestiek szinte tehetetlenül vergődnek a hazéjal pontos váradi passzok között. Az idegükkel is elkészülhetnek már a vendégek, mert az egyik összecsapásnál Csizmadia kiragadja a partzástól és azzal Kovács II. felé suhint, a játékvezető észreveszi ezt és kiállítja a hátrvédet. Később a sérült Nonn is elhagyja a pályát és ettől kezdve egykapura folyik a játék, az összetömrült kispestiek mellett azonban már nem talál többet kapura a zöld-fehérek lövése.

Szögletarány 10:0 (3:0) a NAC javára.

Perényi a mérkőzés hőse

A NAC játéka igen előnyösen hatott a Perényi beállítására. Lendületet vitt a csapathoz és így beigazolta a NAC, hogy formahanyatlásról szó sincs, mert hiszen az őszi idény egyik legszebb játékát mutatták be vasárnap délután a zöld-fehérek. Bemutatták, hogy az eredményesség mellett tudnak szépen is játszani. A csapat teljesítményéből semmit sem von le, hogy a Kispest tartalékosan állt ki, mert a piros-feketék védelme nagyon is jól állt a lábán és a jó játékok mellett sem lehetett olyan könnyen bevenni kapujukat. A vendégek csatársora azonban végképpen nem bírt megbirkózni a szilárd NAC fedezetsorral és közvetlen védelemmel,

így egy pillanatra sem voltak veszélyesek Vécsei Dolfi kapujára.

Egyénileg Vécseinek alig akadt dolga, azt jól látta el Mészáros bizonytalanul kezdett, de később nagyon feljött, Lóránt pedig kifogástalanul játszott. A fedezetsor és a mezőny legjobb embere Perényi volt. Nagyszerű labdatechnikája, lendülete, tempóérzéke minden párharcból őt hozta ki győztesen. A szélsőfedezetek közül Szegedi volt jobb. A csatársor egészbenvéve is szép játékot nyújtott. Bodola volt a legjobb ember. A régi nagy munkabírásu, védekezésben és támadásban egyforma részt kérő Dudust láttuk ismét a pályán. Sárvári is minden dicsőretet megérdemel, nagy harci kedvvel játszott és kitűnő labdákat osztogatott. Tóth Matyi előtt nem volt Olajkárnak tekintélye, kár, hogy lövései és 11-ese nem sikerültek. Barna finom technikája kiválóan érvényesült a mély talajon, fejjátéka meg most különösen kitűnt, harci kedve is kielégített. Kovács II. kezdi vészanyerni régi bátorságát és ez igen biztató a jövőre nézve.

A Kispest csapatából a közvetlen védelem játszott nagyot, élén Olajkár I.-el, a fedezetsorban Urhegyi megett legjobban. A csatársorból senkit sem lehet különösen kiemelni. Egresinek volt a játék elején néhány lefutása. Deményi azonban teljesen semlegesített.

Kiss M. Ernő játékvezető nem igazolta az alkalommal jöhrnévét.

Nyilatkozatok:

Ceuz Gyula elnök: Remek játék, megérdemelt győzelem. Perényi játéka újjávarázsolta a csapatot.

Vitéz Jancsó Béla alelnök: Ilyen remek játék mellett nagyobb gólaránnyal is győzhettünk volna. Perényi és Bodola volt a legjobb.

Rónay Ferenc edző: A csapat megmutatta, hogy nincs letörve és hogy tud szépen is játszani, ez jó jel a Ferencvárosi csata előtt.

Ifj. vitéz Péchy József lelkes NAC szurkoló: Nagyon szép játék volt, ezzel a formával lehet bizni a Fradi ellen is.

Szabó András debreceni NAC-szurkoló: A Kispest egészen alárendelt szerepet játszott a NAC ragyogó játéka mellett. Perényi, Bodola és Sárvári válogatott formában játszottak.

Szűcs Nándor, a Kispest sportigazgatója: Tartalékos csapattal és sérültjeinkkel nem érthetünk el jobb eredményt.

Kiskun.

Az NB I. sorrend jelenlegi állása

Fenti eredmények alapján a 13. forduló listán a bajnoki táblázat így fest:

1. Nagyvárad	13	12	0	1	33:13	24
2. Gamma	13	6	4	3	25:17	16
3. Kolozsvár	13	6	4	3	25:21	16
4. SalBTC	13	6	2	5	28:24	14
5. Kispest	13	7	0	6	33:31	14
6. Ferencváros	12	6	1	4	31:17	13
7. SzVSE	13	5	3	5	23:25	13
8. DVSC	13	4	5	4	18:25	13
9. Újpest	13	5	2	6	33:27	12
10. Vasas	13	3	6	4	22:23	12
11. Újvidék	13	4	4	5	20:25	12
12. Elektromos	13	5	1	7	30:38	11
13. Csepel	12	4	2	5	26:27	10
14. Szolnok	13	4	1	8	24:31	9
15. BSzKRT	13	3	2	8	26:35	9
16. DiMÁVAG	13	3	2	8	18:33	8

Egyéb eredmények:

Ferencváros — Beszkárt 4:1 (1:0.)
 DVSC — Elektromos 2:1 (1:1.)
 Gamma — DiMÁVAG 1:0 (1:0.)
 Szolnoki MÁV — Szegedi VSE 4:1 (2:1.)
 Újvidéki AC — Kolozsvári AC 2:1 (1:1.)
 Vasas — SalBTC 1:1 (1:1.)
 Újpest — Csepel 3:2 (3:2.)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bemter 1. 910
 Jóhangú 3+1 rádió olcsón eladó. — Pece-u. 16. 192
Kombinátszoba, konyha, rekamer eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725
 Vasűstöt 50-60 literest megvételre keresek. Ajánlatot „Kifogástalan” jellegre a kiadóba kérek. 188
 Férfi lengyel bunda, prima bárny prémium, kívül szövettel, közepertmette eladó. Cim a kiadóban. 187
 Angoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 189

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313
 Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664
 Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 181
 Könyvelést, üzleti könyveknek felkötését, vezetését, ügyvitel szervezését és felülvizsgálást szakemberként és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 523
 Zippárjavítás felelősséggel. Jakab műszerész-nél, Kossuth-u. 5. 64
 Menyasszony és koszorúseány művirág fejdzetek és kézi csokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktárán, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)
 Kölcson 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen Hitelszövetkezetnél, Bethlen István-u. 6. kapható. 129

Allást nyec

Vasár- és ünnepnapokra, 2 hónapi időre, helyettes kántort (bárki jelentkezhet, aki orgonálni és énekelni vezetni tud) keres a váradszöllősi plébánia. 181

Allás! keres

Keresztény tisztviselő, több évi irodai gyakorlattal állást keres január elsejére. Cimeket a kiadóba kér. 189

KIADÓTULAJDONOS:

SEBENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel:
 Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
 főszerekesztő a Szent László-nyomda R-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Részeg-utca 8 szám